

זה הדבר

زوهدبرك ZO HADEREKH

גליון 36, 14 בספטמבר 2011

חברות פלסטיין באו"ם - תרומה לשלום

החלטות הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

הלשכה קוראת לארגוני המפלגה ובנק"י ליטול חלק פעיל בפעילות הפוליטית הציבורית של ארגוני שלום וארגוני נשים, המכוונת להביע תמיכה בהכרזה על המדינה הפלסטינית העצמאית וליצור לחץ על סרבני ההכרה, ובראשם – ממשל אובאמה וממשלת נתניהו, כדי שישנו את עמדתם.

לפתוח את תקציב המדינה 2012

המחאה החברתית הרחבה, שהחלה ב-14 ביולי, הגיעה לשיאה בהפגנות ה-500 אלף, שנערכו ב-3 בספטמבר בתל-אביב, בחיפה, בירושלים ובערים נוספות ברחבי ישראל. ההמונים הפגינו ותבעו צדק חברתי למרות הפיגוע ליד אילת, חילופי הירי בדרום והריגתם של תושבים בעזה ובישראל; למרות הקמתה של ועדת טרכטנברג; למרות הניסיונות להכריז על מותה של המחאה; ולמרות ההסתה המקארטיסטית נגד ראשיה.

הערכה כוללת של אופייה האנטי-קפיטליסטי של המחאה, ניתוח חשיבותה והדרכים לקידומה – נכללו בהחלטת המושב ה-15 של הוועד המרכזי של מק"י (12.8.11). כעת, כאשר המחאה עוברת לשלב חדש, מנסים ראשי ערים לפרק מאהלים בכוח.

הלשכה הפוליטית מגנה את הפירוק האלים של המאהלים ומדגישה במיוחד, כי הממשלה והעיריות אינן מציעות פתרונות מגורים לחסרי דיור ולמשפחות במצוקה, הנמצאים במאהלים. הממשלה גם ממשיכה בהריסת בתים ביישובים ובשכונות של ערבים, ושליחיה הרסו שוב את הכפר הלא-מוכר אל עראקיב בנגב.

(המשך בעמוד 2)

הפנייה של ההנהגה הפלסטינית לאו"ם בדבר מתן מעמד רשמי לפלסטיין כמדינה חברה, העומדת להתרחש ב-20 בספטמבר או סמוך למועד זה, מעלה את המערכה למען העצמאות הפלסטינית לשלב חדש.

אומנם הכרה של האו"ם במדינה פלסטינית בקווי ה-4 ביוני '67 עדיין אינה סיום הכיבוש הישראלי, אך היא צעד מדיני בעל משקל רב בדרך להשגת מטרה זו. חברות פלסטיין באו"ם תהיה תרומה חשובה למאמצים לסיים את הכיבוש ולכונן שלום יציב בין ישראל לפלסטיין.

לפי כל ההערכות, רוב גדול מקרב 192 המדינות חברות האו"ם יתמוך בקבלתה של פלסטיין כחברה מלאה, ומיעוט – ובראשו ארצות-הברית – יצביע נגד. ארה"ב גם צפויה להטיל וטו על הנושא, כאשר הוא יגיע למועצת הביטחון. ממשל אובאמה, המודע לבידוד שהוא וישראל ייקלעו אליו באו"ם, מנסה לחסוך מעצמו מבוכה. לכן הוא לוחץ באופן בוטה (ישירות ובאמצעות בעלות ברית) על הרשות הפלסטינית, ובמיוחד על היו"ר מחמוד עבאס (אבו-מאזן), לסגת מהפנייה למוסדות האו"ם.

ממשלת נתניהו, הסובלת מבידוד גובר בעולם, פועלת בשיטתיות להגברת המתיחות ולהצתת התלקחות בעזה ובגדה המערבית. במסגרת מאמצים אלה, גם מאמנת משטרת ישראל את המתנחלים ליטול חלק פעיל בעימותים, שהממשלה מתכננת.

הלשכה הפוליטית של מק"י שבה ומדגישה, כי זו זכותו הטבעית של העם הפלסטיני להקים את מדינתו ולקבל הכרה בינלאומית בה באמצעות חברות מלאה באו"ם. זכות זו נשענת גם על החלטת החלוקה מ-29 בנובמבר 1947, על אין ספור החלטות של האו"ם, וכן על הכרזת הנשיא אובאמה מ-2010, לפיה מדינה פלסטינית תקום בספטמבר 2011.

למען מדינה פלסטינית עצמאית לחברות מלאה של פלסטיין באו"ם

הפגנת נשים ישראליות ופלסטיניות

שבת, 17.9, בשעה 11:00

פרטים נוספים ומידע על הסעות - בעמוד 6

מה בגיליון?

הפנייה לאו"ם בספטמבר - ריאיון מיוחד ל-"זו הדרך" עם מנהיגה מהשמאל הפלסטיני - ע' 3;
פירמידת ההון והריכוזיות במשק הישראלי - ע' 4;
תנועת המחאה מולידה מוזיקת מחאה - ע' 5.

החלטות הלשכה הפוליטית של מק"י

(המשך מעמוד 1)

להשוואת התנאים הפיסיים והציוד בבתי החולים בפריפריה לאלה המקובלים במרכז הארץ. המערכה על קיומה ועתידה של הרפואה הציבורית תימשך, ומחאת המתמחים תורמת למערכה גורלית זו. (בנושא זה – ר' כתבה בעמוד 6.)

ובמקום הראשון

מאת יוסי סגול

לאחר סיומן של תקריות האש המיותרות בדרום, התברר שראש האופוזיציה החליטה לאגף את מדיניות הממשלה מימין. ראשי קדימה, ציפי לבני ושאל מופז, השמיעו הצהרות שלא היו מביישות את חברי הכנסת של האיחוד הלאומי ושל ישראל ביתנו. מרבית אנשי קדימה עזבו את שורות הליכוד, כיוון שהבינו שישראל לא תוכל להמשיך ולשלוט ישירות, באמצעות כיבוש צבאי, בעם, אשר מרבית החברות באו"ם צפויות להצביע בעד זכותו למדינה. אולם נראה שבית גידולם נתן בהם את אותותיו. טענתה של לבני, שאם הממשלה הייתה נהנית מלגיטימציה בינלאומית רבה יותר, היא הייתה מסוגלת להפעיל כוח רב יותר בעזה, בעצם מצדיקה מראש מלחמה. סוג זה של היגיון מעורר עצב: אם מי שנחשבים לראשי האופוזיציה בישראל, נזופים בממשלה על שאינה מגבירה את עוצמת המהלומה הצבאית, אז גדל הסיכון שעמדות שאינן מיליטריסטיות, יתפסו כשוליות וכתלושות. הגישה, המציבה את הצבא במקום הראשון, ממשיכה לשלוט בישראל. גישה זו היא שמתירה לשר הביטחון ללעוג למגישת חדשות בטלוויזיה. גישה זו היא גם המובילה לכך, שהתקציב הצבאי מנופח כמעט כמו העומד בראש המנגנון. כדי לפגוע במחאה החברתית, מעלים מן האוב את העובדה, שאחת ממנהיגות המחאה קיבלה פטור משירות צבאי. ומדוע לא נזכרים, כל אותם אבירי השירות הצבאי, בכך שראש הממשלה הנוכחי כמעט ולא ביצע שירות מילואים, בתקופה בה העביר את מיטב שנותיו בארה"ב? במציאות מיליטריסטית כזו, שבה שימוש בכוח והאדרת הצבא הם נר לרגליה של רוב המערכת הפוליטית, אין פלא שסקר שפורסם לאחרונה על אודות העדפותיהם הפוליטיות של בני נוער, הציב את אביגדור ליברמן ואת יאיר לפיד במקומות הראשונים. אומנם שניהם, ליברמן ולפיד, לא בדיוק היו גיבורי חיל, אולם שניהם רואים בשירות הצבאי את תמצית הישראליות, ותומכים, בניגוד לכל היגיון דמוקרטי, בחקיקת חוקים הפוגעים במי שלא שירת. בין ליברמן לבין לפיד יש אומנם לא מעט הבדלים פוליטיים, אולם בסופו של דבר, שניהם, כמו גם לבני ומופז, תומכים בגישה כוחנית ועליונית של "אני ואפסי עוד", כלפי כל שאר העולם, וכלפי שכנינו בפרט.

מעוניינת לקבל הביתה את "זו הדרך"?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il

המשלוח ללא תשלום.

תרומות לפקודת מק"י, ת"ד 26205, תל-אביב 61261, יתקבלו בברכה.

הממשלה ממשיכה להתעלם ממצוקת שטחי המתאר ביישובים הערביים, ואינה מממנת בנייה של דיור ציבורי לערבים וליהודים. הלשכה תובעת להפסיק את המדיניות של פרסום מכרזים לגבי קרקעות מדינה, הנוחים רק לכרישי נדל"ן.

מק"י מצטרפת לתביעה של ראשי המחאה החברתית לפתוח את תקציב המדינה לשנת 2012 ולשנותו מן היסוד. השינוי כולל הקצאת תקציבים לפתרון מצוקות דיור, בריאות וחינוך, שימומנו באמצעות העלאת שיעורי המס, הנגבים מהעשירון העליון ומהחברות, ובאמצעות קיצוץ חד בתקציב הצבאי ובתקציבי ההתחליות.

הלשכה הפוליטית מעריכה, כי החיבור בין המחאה החברתית לבין המערכות נגד הכיבוש ולשלום צודק וכולל והמערכה להגנת המרחב הדמוקרטי - הוא טבעי ונחוץ. ארגוני המפלגה וחבריה ימשיכו לפעול לטיפול החיבור החיוני הזה.

בתנאים הנוכחיים, יפעלו ברחבי הארץ מאהלים בעלי אופי מגוון: יהיו מאהלים של חסרי דיור ויהיו אוהלים שישמשו מרחבים לדיון ציבורי מתמשך ולהתארגנות לפעולה. על סניפי המפלגה לפתח את פעילות המאהלים בהתאם לתנאים בכל מקום.

המחאה החברתית הולידה צמא רב למידע ולניתוח מרקסיסטי של תופעות כלכליות-חברתיות. על סניפי המפלגה לנהל מערכת הסברה בנושאים אלה בקרב הקבוצות השונות ובהתאם לתנאים הקיימים במקום.

עובדים, לא עבדים

פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, שביטלה את מכתבי ההתפטרות של הרופאים המתמחים, היא תקדים מסוכן ביותר, המציב עובדים שכירים כמעמד של עבדים, שאינם רשאים לעזוב את אדונם. אין בישראל חוק האוסר התפטרות קולקטיבית והתארגנות לקראת התפטרות. חוק יסוד: חופש העיסוק, שלכאורה מגן על המתמחים המתפטרים – נחשף שוב כחוק המגן רק על המעבידים.

החלטת בית הדין הארצי לעבודה גם חשפה את התרמית של מה שמכונה "שוק חופשי", ככל שהעניין נוגע בשכירים: המעבידים חופשיים לפטר; השכירים אינם חופשיים להתפטר.

מק"י מעריכה, כי בהסכם, שהושג בעקבות שביתת הרופאים הממושכת, אין תשובה לחוליי מערכת הבריאות ולשכר הנמוך של הרופאים. ההסכם נחתם לתקופה ארוכה מדי (9 שנים); כולל העלאת שכר ממוצעת של 4% בלבד לשנה – שיעור שהוא פיצוי על עליית המדד בלבד; השכר של המתמחים יהיה תלוי גם הלאה בעיקר בתורנויות; לא ברור מתי יוסיפו את אלף התקנים המובטחים ואיך יאיישו אותם; יימשכו התורנויות של 26-30 שעות בבתי החולים; אין התחייבות לתוספת מיטות ותקנים לאחיות; אין תקציב

"יש באדמה הזו מה שמצדיק את החיים"

ריאיון עם פאדווה חאדר, ח' הלשכה הפוליטית של מפלגת העם הפלסטינית.

ולכן המכשול היחיד הוא – המשך הכיבוש הישראלי. את ההתחייבות הזו של הקהילה הבינלאומית יש לפרוע כעת, באמצעות הכרת האו"ם במדינה הפלסטינית.

הפנייה של ממשלת הרשות הפלסטינית לאו"ם מחייבת את הקהילה הבינלאומית לעסוק בשאלה היסודית, במהות של הבעיה הפלסטינית בזמננו, שהיא – המשך קיומו של הכיבוש הישראלי והצורך לסיימו.

זוהי גם ההזדמנות עבורנו, הפלסטינים, להשתלב בגל המהפכני המתחולל בעולם הערבי, שהערכים המנחים אותו הם שוויון, חירות, צדק חברתי, וכן – הרצון להתנער ממדיניות הדיכוי ומהחסות של האימפריאליזם האמריקאי.

לכן, הפנייה לאו"ם עולה בקנה אחד עם התוכנית ההיסטורית של אש"ף בדבר סיום הכיבוש והגשמת עצמאות וחירות. זו גם המשך טבעי להכרזת העצמאות בשנת 1988 ולהחלטת האו"ם מ-1947.

אנו מקווים, שהכרת הקהילה הבינלאומית בעצמאותה של פלסטין, וקבלתה כחברה מלאה באו"ם, תוביל להקמת מדינה פלסטינית בגבולות 1967, שבירתה ירושלים המזרחית, לפירוק כל ההתנחלויות וגדר ההפרדה הגזענית, ולהבטחת זכות השיבה לפליטים, לפי החלטות האו"ם.

האם הפנייה לאו"ם מהווה שינוי קו בעמדות תנועת פת"ח, השולטת ברשות הפלסטינית?

לאחר עשרים שנות משא-ומתן עקר, הגיעו בפת"ח למסקנה שבדרך זו לא יושג פתרון אמיתי לבעיה הפלסטינית. גם אחרי אוסלו, ישראל המשיכה להבטיח הבטחות ללא כיסוי, ובמקביל – לא ביצעה את ההתחייבויות עליהן חתמה. בעבר, לא רבים ברשות הפלסטינית זיהו את המציאות המסוכנת, אליה מוביל היישום הכושל של תהליך אוסלו. אנו, במפלגת העם הפלסטיני, הדגשנו תמיד את החשיבות של מגע בלתי-אמצעי בין הנהגת העם הפלסטיני לבין הקהילה הבינלאומית. החלטת הרשות לפנות למוסדות האו"ם מהווה, למעשה, הכרה בנכונות עמדתנו.

מיהן השותפות להפגנה ב-17.9, והאם מדובר בשיתוף פעולה שניתן יהיה גם להמשיכו?

ההפגנה היא פרי שיתוף פעולה בין ההתאחדות הכללית של הנשים הפלסטיניות, במסגרתה פעילות נשים ממפלגות שונות, לבין פעילות שלום ופעילות פמיניסטיות ישראליות, וביניהן – תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י).

החבירה הזו מסייעת לחזק את השמאל ואת הכוחות המתקדמים גם ברחוב הפלסטיני וגם ברחוב הישראלי, בכך שהיא מציעה תקווה לשילוב כוחות במערכה לשלום, על בסיס הסכמה פוליטית ושאיפה לעתיד משותף.

כמו בסילוואן, בבילעין ובשייח ג'ראח – גם ההפגנה שלנו היא הזדמנות לייצר שיתוף פעולה משני צדי הגבול.

כפי שאמר המשורר מחמוד דרוויש: "יש באדמה הזו מה שמצדיק את החיים". יחד, נמשיך להיאבק למען עצמאות, למען החירות, ולמען החיים.

לקראת הפגנת הנשים הפלסטיניות והישראליות, שתתקיים במחסום קלנדיה ב-17 בספטמבר (ר' מודעה בעמ' 6), שוחחנו עם פאדווה חאדר, תושבת מזרח ירושלים וחברת הלשכה הפוליטית של מפלגת העם הפלסטיני, שהיא אחת השותפות לארגון ההפגנה.

מהי המטרה מאחורי הפגנה זו, ומאחורי המחאות האחרות הצפויות להתקיים בחודש ספטמבר?

המטרה שלנו היא לתבוע מהקהילה הבינלאומית לעמוד בהבטחתה לעם הפלסטיני, להכיר בזכותו למדינה עצמאית בצד מדינת ישראל, ולקבל את פלסטין כחברה מלאה באו"ם. זוהי זכות שמתעכבת כבר 64 שנים.

כאשר הגיע המנדט הבריטי על פלשתינה לסיימו, קיבל האו"ם את הצעת החלוקה, שמטרתה הייתה להביא לפתרון הסכסוך בין היהודים שהיגרו לפלסטין לבין העם היליד, העם הערבי הפלסטיני. הפתרון הזה התבסס על הקמת שתי מדינות בארץ.

אלא שעד עצם היום הזה, קמה בארץ רק מדינה אחת, מדינת ישראל, הנהנית גם מחברות מלאה באו"ם. במקביל, העם הפלסטיני לא זכה, על אף עשורים ארוכים של סבל ושל גלות, לממש את זכותו הלאומית להגדרה עצמית.

חשוב לציין, שב-1947, כאשר הוחלט באו"ם על הצעת החלוקה, היו אלה הקומוניסטים היהודים והערבים בארץ הזאת שהיו התומכים העקביים ביותר בהצעה, ורבים מהכוחות הלאומיים מבינים כיום, בדיעבד, את התבונה שבעמדה זו.

בשנת 1988, פרסם אש"ף, בהיותו הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלסטיני, הכרזה על הקמת מדינה פלסטינית, שתקום בשטחים שנכבשו ב-1967. בעצם הכרזה היסטורית זו, הסכימה הנהגת העם הפלסטיני לכונן מדינה פלסטינית על 22% בלבד משטח פלסטין ההיסטורית, ובכך ויתרה ויתור דרמטי למען השלום. ויתור זה היה תפנית מוחשית, במסגרתה אימץ העם הפלסטיני הצעה ריאליסטית לפתרון כולל, המתבסס על החלטות האו"ם ועל המשפט הבינלאומי.

מהי עמדת מפלגת העם הפלסטינית ביחס לבקשה מהאו"ם להכיר בפלסטין עצמאית?

מפלגת העם הפלסטינית רואה בפנייה לאו"ם הזדמנות היסטורית לשנות את חוקי המשחק, ולהביא לסופה את המציאות, בה השאיפה הפלסטינית לעצמאות תלויה ברצון הטוב של ישראל ושל פטרוניה בווינגטון. יש לשבור את החסות האמריקאית על תהליך השלום, שמשמעותה – שיתוף הפעולה של ארה"ב עם הכיבוש.

ב-2009, התחייבה הקהילה הבינלאומית (למשל, בנאום אובאמה), לתמוך בתוכנית הממשלה הפלסטינית להקמת מדינה עצמאית. הקהילה הבינלאומית בעצם הכירה בכך, שהעם הפלסטיני הגיע לדרגת בשלות כזו, בדמות המוסדות הלאומיים שהקים, שביכולתו להקים את מדינתו העצמאית,

איך כולנו בונים את פירמידות ההון

תמר גוז'נסקי מנתחת את הדו"ח הסודי של האוצר על 13 ברוני ההון.

זו הייתה המציאות הרווחת במאה ה-19. אך כפי שחשף לנין בתחילת המאה ה-20, עם הריכוז הגדל של ההון והופעת המונופולים והקרטלים – בעלי ההון החזקים יותר דוחקים את רגלי המתחרים, לא אחת, לא באמצעות מחירים נמוכים, אלא באמצעים אחרים: סגירת שווקים בפני המתחרים; פרסומת אגרסיבית; מקורות אשראי נוחים; קשרים עם השלטון. ואז, לאחר שדחקו את המתחרים, או בלעו אותם – קבוצות ההון הגדולות מנצחות מחירים גבוהים לצרכנים. כך נוהגות, למשל, חברות כמו תנובה ומיקרוסופט.

נתוני הדו"ח של משרד האוצר מלמדים, עד כמה 13 קבוצות ההון הגדולות בישראל מנצלות את מעמדן, כדי לגרוף לכיסן חלק הולך וגדל של הרווחים.

חלקן של 13 קבוצות ההון בסך הרווחים במשק גדל מ-4% בשנת 2002 ל-26% בשנת 2008. וכאשר בודקים רק את שתי הקבוצות הגדולות ביותר, אלה נטלו לכיסן ב-2008 13% מסך הרווחים של כל החברות במשק.

בענפים מסוימים, היכולת של 13 קבוצות ההון הגדולות לגרוף את מירב רווחים בולטת במיוחד: בענף הפיננסים (בנקים, חברות ביטוח והשקעות), הן גורפות למעלה ממחצית הרווחים; בענף התקשורת – אפילו 84%.

אנחנו (צרכנים, עובדים) והן

אשר לנו, האזרחים, כולנו צורכים באופן שוטף את המוצרים של אותן חברות, במחירים שהן מנצחות, ומעשירים אותן. כולנו קונים אצלן מוצרי מזון וחומרי ניקוי; משלמים להן עבור הטלפונים הניידים; מפקידים בקרנות הפנסיה שבניהולן; קונים אצלן דירות; וכן הלאה.

אך האם חברות ההון הגדולות הן גם המעסיקים הגדולים, כפי שניתן לחשוב? ואולי תנאי השכר של עובדיהן מעולים, כפי שרוצים שנאמין?

הנתונים שחשף משרד האוצר מלמדים, כי בחברות של 13 קבוצות ההון הגדולות מועסקים רק 8% מהעובדים במשק (למרות שהן בולעות 26% מהרווחים במשק). חברות הענק גם קולטות פחות עובדים בהשוואה לשאר החברות. בשנת 2008, הן קלטו רק 2% מהעובדים שהצטרפו לשוק העבודה. אשר לשכר, קובע משרד האוצר, כי חברות ההון הגדולות משלמות שכר נמוך יותר ביחס לשאר החברות במשק.

המסקנה המתבקשת, עליה מצביע משרד האוצר, היא: הרווחיות הגבוהה של קבוצות ההון הגדולות זורמת רק לבעלי השליטה ולמנהלים, אך לא לעובדים מן השורה. בשנים 2003-2008, השכר הממוצע של המנהלים גדל פי 3.4, בעוד שכר העובדים שלהן לא עלה.

משרד האוצר לא פרסם ביוזמתו את הדו"ח לגבי חברות ההון הגדולות, ולא במקרה: בדיוק כשהדו"ח היה מוכן, פרצה בישראל המחאה החברתית הגדולה. לאוצר לא היה עניין להמחיש לציבור, כיצד קבוצות הון ריכוזי בידיהן רכוש ורווחים, ובכך תרמו להעמקת אי-השוויון הכלכלי. האוצר גם לא רצה לתת בסיס לדרישה: לפרק את פירמידות ההון ולהעלות את המסים על החברות ועל העשירים.

דו"ח של מינהל הכנסות המדינה במשרד האוצר, שדלף לאחרונה, מביא נתונים בדוקים על הגידול המואץ בריכוזיות של ההון ועל השלכותיו הכלכליות והחברתיות של התהליך. לצורך הכנת הדו"ח, נבדקו הנתונים של 40 אלף חברות ציבוריות (כאלה הנסחרות בבורסה) ופרטיות, הפעילות במשק הישראלי – בדיקה פרטנית ראשונה מסוגה.

על סמך הנתונים, חשפו החוקרים את החברות הגדולות ביותר במשק, המתייחדות בכך שהן בנויות כפירמידה – החברה האם, בדרך כלל בבעלות משפחה, שולטת בעשרות חברות בנות, חברות נכדות וכן הלאה, ובמגוון ענפי משק.

כדי להבין, מה התועלת שמפיק בעל השליטה בקבוצת הון מפירמידת שליטה, מובאים להלן הנתונים, שפורסמו לאחרונה, לגבי קבוצת ההון אי.די.בי. בראשות נוחי דנקנר.

ביוני 2011, לבעלי המניות בחברת אי.די.בי. היה הון עצמי של 209 מיליון שקל. שווי המניות, שהחזיקו אותם בעלי מניות בחברות נוספות בפירמידה היה – 9 מיליארד שקל. אך באמצעות השליטה בחברות בנות, בחברות נכדות וכן הלאה – שלטו בעלי קבוצת אי.די.בי. למעשה בנכסים בשווי של 137 מיליארד שקל. במילים אחרות, על כל שקל שהשקיעו במניות, הם השיגו שליטה ישירה ב-50 שקלים, ושליטה בפועל - ב-685 שקלים.

כאן צריך להבהיר, כי המניות בשווי של 9 מיליארד שקל, השייכות לבעלי אי.די.בי., נרכשו בעזרת אשראי נדיב, שהם קיבלו מבנקים ומחברות ביטוח בתוך הפירמידה, או מפירמידות אחרות. דו"ח של משרד האוצר נכתב בהקשר זה: "נוצר שוק פנימי, שבו החברות מגייסות הון אחת מהשנייה בעלויות נמוכות וכמעט ללא סיכון".

ריכוזיות דוהרת

הדו"ח של משרד האוצר, שהוזכר לעיל בדק ומצא, כי במשק הישראלי פועלות 13 קבוצות הון גדולות ביותר, השולטות יחד ב-800 חברות. כלומר, כל קבוצת הון שולטת בממוצע ביותר מ-60 חברות.

נתונים אחרים משלימים את התמונה: בשנת 2010, 40% מנכסי הציבור (המסתכמים ב-2.5 טריליון שקל), היו בשליטתם של שמונה, שהם בעלי השליטה בקבוצות הגדולות במשק. שליש מהשקעות הציבור במניות נמצא בידי ארבע הקבוצות הגדולות במשק.

השליטה במאות החברות בענפים שונים, הקשורים המיוחדים עם הבנקים ומקורות אשראי נוספים, השאיבה של הרווחים מהחברות הבנות והנכדות – כל אלה אפשרו ל-13 קבוצות ההון להגדיל את רווחיהן במהירות.

לכך יש להוסיף שהבעלות על חברות מרכזיות במשק, שיש להן מעמד מרכזי בענף מסוים, מאפשרת לקבוצות ההון גם להעלות מחירים מהר יותר, בעוד שההוצאות שלהן לשכר עולות בקצב איטי.

לכאורה, במשק קפיטליסטי של "שוק חופשי", כל אחד מהמוכרים מנסה להכות את המתחרים ולדחוק אותם מהשוק באמצעות מחירים אטרקטיביים יותר, כלומר – זולים יותר.

של דבר - בעיקר מהפכה של אהבה. ללמוד לאהוב את מה שחשוב לשמר בתוך התרבות הישראלית, תוך רצון לשנות את מה שדורש שינוי.

שלום גד מציע צדק פואטי ומהפכת תרבות שמחה וקברטית, בפזמונים מהיפים שנכתבו בעברית.

שדרות אוהלים אדירים פינת סמטת שלום גד

מאת לילך ובר

"אוהלים אדירים" הוא אוסף שירים וקטעי אינטרו של אמני אינדי מקומיים. המוזיקה נעימה לאוזן, והמסרים? עדיף שתשמעו את "שירי ארץ ישראל" של שלום גד, כי הוא פסקול המחאה האולטימטיבי.

מהפכת התרבות השמחה, שנולדה בצל מחאת האוהלים, הביאה לעולם לפני כשבועיים את "שירון המהפכה", עליו נכתב במדור זה. עכשיו מצטרף אליו האוסף "אוהלים אדירים" (להאזנה: <http://ohalimadirim.bandcamp.com>).

האוסף, ביוזמת היוצרת לירון פלורה משולם והבלוגר גיא חג'ג', כולל רבים מנותני הטון בעולם האינדי הישראלי העכשווי: החל מהאבות המייסדים (פורטיסחרוף) ועד לקולות מחאה עכשוויים ועקביים, כדוגמת קוואמי, סגול 59 ושירלי קונס.

אוספים מטיבם חותרים לייצג הלך רוח רחב יותר מזה הבא לידי ביטוי ביצירה של יוצר אחד. כמו המאהל בשדרות רוטשילד, שכולל אוהלים של קבוצות פוליטיות שונות, כך גם האוסף "אוהלים אדירים" צועד בשדרה הראשית: בין גילויי תמיכה כלליים במחאת האוהלים, לבין קולות שמביעים מחנק כלכלי, דוגמת "השיר שלך נמשך למרות המצוקה", והסתפקות ב-"כסף מאמא"; וזאת בעטיפה תמטית, הקובעת כי מצבו של המוזיקאי, בשולי התרבות, תובע שינוי ותמיכה של הקהל במוזיקה אותה הוא צורך.

אם רבים משירי "אוהלים אדירים" מקבלים את הנחות היסוד של הסדר הניאו-ליברלי, ובוועטים בהן ברכות, הרי שיצירתו של שלום גד, יחד עם שותפיו לפרויקט "העבר", הכלולה באלבום הפוליפוני "שירי ארץ ישראל", סודקת את הסדר הקיים ומציעה משמעות חדשה למושגים משומשים שהתרוקנו מתוכן.

שירי האלבום חותרים תחת הנרטיב הציוני, במובנו המקובל בשיח הציבורי-היהודי, ומילותיהם מספקות פרשנות חדשה לזהות היהודית המסוכסכת, לצד ובתוך הסכסוך הישראלי-פלסטיני. למשל: "צו 8, לא תתפוס אותי / אני אהיה מהיר הפעם", ו-"אין יותר דם, אין דם יותר / למה לא נלמד להסתדר / אתה תזוז מטר, אני אזוז מטר".

שלום גד יודע ש-"אין אהבות קטנות" ו-"במדינה מתוקנת משהי כמוך מזמן הייתה אהבת אותי", ובכך משרטט את גבולות החוויה של מהפכת האהבה של קיץ 2011. אלפי צעירות וצעירים יצאו לרחוב, כי הליכוד פעם ולא הניח להם להישאר בבית מול מסך מרצד; כי המדינה בה אנו חיות אינה מתוקנת.

יש חשיבות עליונה לאמנות שמעוררת מחשבה מחודשת, מתוך התבוננות מעמיקה, וליצירה שלא מנסה לספק מסרים ברמת סיסמאות שנצצקות במגפון או שלטי הפגנות, אלא מעודדת מחשבה עצמאית ומעוררת מהפכה פנימית בערכים של הפרט בתוך החברה.

את האוסף "אוהלים אדירים" ניתן לקרוא כביטוי לקולות של יוצרים עצמאיים במחאה, ואילו האלבום "שירי ארץ ישראל" מספק בית גידול למהפכות: מהפכה חברתית, בה לא יהיו עוד ילדים רעבים; מהפכה פוליטית, בה נוכל לאהוב את מושאי התשוקה שלנו בלי קשר למוצא שלהם; ובסופו

שיר הילדים הרעבים / שלום גד

סליחה אדון אולי יש לך שקל
בשביל הבטן שלי ובשביל אחי
נישא, ניתן, אולי תמצא קצת לחם
בשביל הכלב שלי וקצת בשבילי
אני רעב אני רעב אני רעב
באמת לא התכוונתי להפריע אבל
אני רעב אני רעב
ואתה נראה די שבע
סליחה אדון אולי יש לך שקל
שמעתי צלצולים מהכיס שלך

אני רעב אני רעב אני רעב
באמת לא התכוונתי להפריע אבל
אני רעב אני רעב
ואתה נראה די שבע
סליחה אדון אולי יש לך שקל
בשביל הבטן שלי ובשביל אחי
שמעתי צלצולים מהכיס שלך
אדון
אולי יש לך שקל?
חג שמח
חג שמח
חג שמח

(להאזנה: <http://shalomgad.bandcamp.com/album/--3>)

כל עוד / ווין אלג'מאל (איפה הגמל)

(כל עוד המחירים עולים
נשארים באוהלים

כל עוד שאנשים פחות
איך נשיג ת'דרישות)

הדרישות הן מחירים פחות
כסף לרווחה – לא למלחמות

גם רוצים דירות זולות
כדי לחיות בהנאות

ווין אלג'מאל (איפה הגמל, Camel Joe) היא להקת פאנק-רוק ישראלית, שהתחילה את דרכה במאהל ואדי ניסנאס בחיפה. בלהקה חברים: ג'רי (שירה ובס), אלי (גיטרה וקולות רקע) ונור (תופים).

הסולן ג'רי מספר: "מאז ששלושתנו הצטרפנו למאהל, חשבנו שזה מעניין לכתוב שיר על המחאה. בשירים שלנו יש הומור, וייתכן שנהיה הלהקה היחידה בציבור הערבי, שבשירים שלה יש קללות... לא אכפת לנו באילו מילים אנחנו משתמשים – מה שאיכפת לנו זה המסר".

מרד הרופאים הגדול

אשר ביקשה – וגם קיבלה – פסיקה של בית הדין, המבטלת את מכתבי ההתפטרות של המתמחים. החלטה זו, של בית הדין לעבודה, היא חמורה במיוחד, שכן היא פוגעת בזכות היסודית של העובד להפסיק את עבודתו כאשר נפגעות זכויותיו. זכות זו, שאף המשפט הליברלי אמור להכיר בה, נרמסה בפסק הדין ברגל גסה. כעת, מבקשים בארגון רופאי בתי החולים להביא לביטול ההסכם בין הר"י לאוצר, אשר אינו נותן מענה הולם לדרישות השכר ותנאי העבודה של הרופאים (ובכלל זה – של המתמחים) ולצורכי מערכת הבריאות. בנוסף, מסתבר שההחלטה על אישורו התקבלה ללא היוועצות עם ציבור הרופאים השוכבים, ואף לא עם מזכירות הר"י – שהיא המוסמכת לאשר הסכמים. גם ועדי הרופאים של בתי החולים איכילוב, מאיר, רמב"ם ואברבנאל שיגרו מכתב ליו"ר ההסתדרות הרפואית, בו תבעו, כי יודיע על ביטול החתימה על ההסכם הקיבוצי.

המחלוקת סביב ההסכם, שנחתם לאחרונה בין ההסתדרות הרפואית בישראל (הר"י) לבין משרד האוצר, לאחר שביתת רופאים שנמשכה חודשים ארוכים, מסרבת לשכוח. רופאים משמונה בתי חולים הודיעו על הקמת ארגון חדש בשם ארב"ה – ארגון רופאי בתי חולים, שיאגד את רופאי בתי החולים של המדינה ושל קופת חולים כללית. הרקע להקמת הארגון הנפרד, הוא זעמם של רופאים רבים כלפי התנהלות הר"י, וכן כלפי העומד בראשה – ד"ר ליאוניד אידלמן. הרופאים מצביעים על כך שההסכם, אליו הגיעה הר"י עם האוצר, אינו נותן מענה לצרכים הבעורים של מערכת הבריאות, אשר הולידו את השביתה הממושכת. לדברי ד"ר ירון בר לביא, מנהל מחלקת טיפול נמרץ כללי בבית"ח רמב"ם ואחד ממקימי ארגון הרופאים החדש, תהליך ההחתמה על הצטרפות לארגון החדש נמצא בעיצומו, והם צופים, כי בתוך פחות מחודשיים יאספו מספיק חתימות, שיאפשרו להשיג הכרה כארגון יציג של ציבור הרופאים. הקש ששבר את גב הגמל, מבחינת הרופאים הפורשים, הוא ההחלטה של ההסתדרות הרפואית להתייצב בבית הדין לעבודה נגד הרופאים המתמחים, ולתמוך בעמדת המדינה,

נשים ישראליות ופלסטיניות

מפגינות יחד

משני צידי מחסום קלנדיה (ליד ירושלים)
בשבת, 17.9, בשעה 11:00

כן למדינה פלסטינית עצמאית! פלסטין – חברה מלאה באו"ם!

לקראת הדיון בעצרת האו"ם בבקשה להכיר במדינה פלסטינית עצמאית בגבולות '67, פועלות נשים ישראליות ונשים פלסטיניות במשותף, מאז יוני 2011, למען כינון מדינה פלסטינית עצמאית ולהשגת השלום הצודק והכולל בין מדינת ישראל והמדינה הפלסטינית. (ר' העצומה המשותפת: www.2states.org.il/independent).

הנשים מארגנות את ההפגנה בשיתוף פעולה עם תנועת סולידריות שייח' ג'ראח.

הסעות להפגנה:

ירושלים – 9:30, גן הפעמון,

יפו – 9:00, גן השניים,

ת"א – 9:15, אלנבי פינת יהודה הלוי,

ת"א – 9:30, רכבת מרכז, ליד החניון של שלמה-סיקסט,

חיפה – 8:30, ליד מגדל הנביאים (סולל בונה).

הרשמה: ירושלים - צילי 052-7070897; ת"א-יפו - נועה 052-3872231 (רצוי במסרון).

מק"י וחד"ש – תל-אביב

מזמינות לסדרת הרצאות, שיתקיימו במועדון הגדה השמאלית, אחד העם 70, תל-אביב, בימי ג', בשעה 19:30.

איך לשנות את העולם? כלים לפעילי מהפכה

20 בספטמבר – הרצאה ראשונה:

פעולות לגאליות וסמי-לגאליות

ח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי (חד"ש)

27 בספטמבר – הרצאה שנייה:

Mass Line

פוליטיקת המונים שמאלית בישראל

ח"כ ד"ר דב חנין (חד"ש)

4 באוקטובר – הרצאה שלישית:

כלים מעשיים למהפכה

רג'א זעאתרה ואלון-לי גרין

לפרטים: 054-6634443

www.hadash.org.il www.maki.org.il

מחוז ת"א-יפו של מק"י

אבל על מותה של הפעילה הוותיקה והמסורה

נחמה בר-ניר

ומשתתף בצערה של המשפחה